

Rodič

Úroveň	1. a 2. úroveň / nečtenář a začátečník
Třída	2.–3. ročník
Časový odhad	Cca 40 minut, záleží na rychlosti čtení
Rozvíjená dovednost	Vyhledávání a zpracování informací, porozumění textu
Pomůcky	Papír, tužka
Zdroj	TRNKA, Jiří. <i>Zahrada</i> . Praha: Studio trnka, 2008. Jiří Trnka. ISBN 978-80- 87209-15-8.
Téma	Zahrada, dobrodružství

Jak postupovat

Čeká vás text s příběhem o zahradě od Jiřího Trnky. Domluvte se s dítětem, jestli si text bude číst samo, nebo mu jej budete předčítat. Jde o tři strany textu, tak se rozhodněte podle úrovně čtení vašeho dítěte. Můžete případně první část textu nechat na dítěti (bude vyplňovat odpovědi na otázky k textu) a druhou mu přečíst nahlas.

Před samotným čtením si můžete připravit myšlenkovou mapu k tématu Zahrada. Využijte jednoduchý diagram v pracovním listu a zeptejte se dítěte, co se mu vybaví, když se řekne slovo zahrada. Jde o krátké navození tématu a přípravu dítěte. Hledáte slova, která dítě napadnou. Nehledáme správné odpovědi, ani nejpřesnější vyjádření. Jde nám o zapojení dítěte do aktivity, jeho zklidnění a přípravu na další kroky.

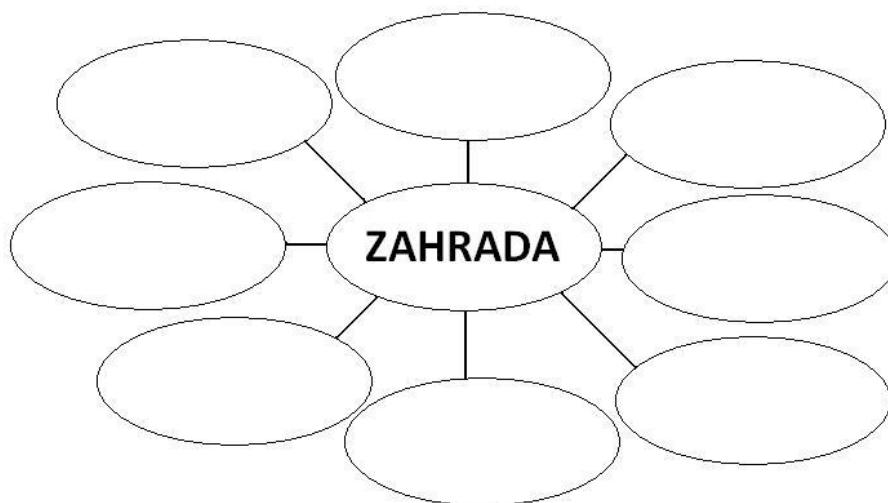
Pokud máte doma nápadů ke slovu zahrada hodně (a zapojíte se třeba i vy sami), můžete si vzít samostatný papír a udělat velkou myšlenkovou mapu k zahradě. Můžete pak dítě požádat, aby různými barvami označilo věci, co spolu souvisí (plot, branka, vrata na jedné straně; stromy, keře, rostliny na druhé atd.). Naučíte se tak vytvářet myšlenkové mapy a skládat slova do logických celků.

Dále pracujte s textem níže. Je rozdělený na 4 části. K prvním třem máte jednoduché otázky. Nechte dítě zodpovědět otázky hned po přečtení části textu. Části jsou označené hvězdičkou: */**/**.

U čtvrté otázky mají děti napsat, jak si myslí, že příběh dopadne. Nijak nemusíte omezovat jejich fantazii, ale hlídejte čas, který práci stráví. Pokud se domluvíte, že své dokončení příběhu napíše například za deset minut, tak dávejte pozor, jak vše zvládají a případně je upozorněte na čas.

Na závěr přečtěte dítěti konec příběhu podle pana Trnky. Můžete zkontrolovat vyplněné odpovědi (správné řešení najdete na konci) a zeptat se, které dokončení příběhu se mu líbí víc. Nechte dítě hodnotit svoji práci podle přiloženého listu k sebehodnocení.

1. Co tě napadne, když se řekne slovo zahrada? Doplň slova a můžeš vytvořit myšlenkovou mapu.

2. * Označ, nebo vybarvi políčka s věcmi, které neměli kluci v kapsách.

rohlík	tvrdá kůrka chleba	živí mravenci	žába	velký ohnutý hřebík
bubínek	čtyři různé knoflíky	foukací harmonika	káča	malý žlutý hřebík
lízátko	šachová figurka věže	koník ze šachů	tři klíčky	kus drátu

3. ** K čemu kluci využili věci z kapes? Podařil se jim jejich záměr? Odpověď můžeš napsat nebo ji říci.

---

4. *** Jak to dopadne? Dokonči příběh. Tvoje dokončení můžeš napsat nebo vyprávět.

Text (k úkolům 1–4):

To šlo jednou pět kluků do školy. Oni ovšem chodili do jiné školy, než do jaké děti chodí. Nebyla to první ani druhá třída, ale úplně jiná škola, jakou nikdo ani nezná. Tak šli a cestou uviděli ve vysoké zdi z kamenů starou železnou branku, celou rezavou.

Tu zeď však nebylo vůbec vidět, protože byla zarostlá psím vínem, že vypadala jako pralesová zeď, a ne obyčejná. Říkalo se také, že všichni psi ze širokého okolí, a to bernardýni, křepeláci, stavěči, setři, jezevčici, pudlíci, foxteriéri, vlčáci, a dokonce i pes čau-čau, kterého ještě nikdo neviděl, chodí v noci k té zdi a psí víno trhají, dávají si je do rendlíčků, skleniček, hrnečků a pijí je na svatbě. Když ovšem svítí měsíc úplněk.

No, a těch pět kluků se zastavilo u té branky a řeklo si, že se podívají dovnitř; ale hned viděli, že to nebude nic lehkého. Dvířka byla těžká, rezavá, s velkým zámkem a velikánskou železnou klikou, na kterou ani skoro nedosáhli.

„Vyndejte všechno z kapes, pánové,“ povídá jeden kluk, a všichni vyndali všechno z kapes a položili to na cestičku.

Tak tam byly dva hřebíky, jeden velký a ohnutý, jeden malý žlutý, jedna foukací harmonika. Ta však nehrála, byla zalepena fialkovým cukrovím a přivázána na provázku, a byl to vlastně parník. Pak tam byly tři klíčky různě veliké, které se nehodily k žádnému zámku na světě. Taky kus drátu, tvrdá kůrka chleba s máslem, která se vždy hodí, čtyři různé knoflíky, jeden koník ze šachů, dva živí mravenci, ale o těch se nevědělo, zdali jsou z kapsy nebo už na cestičce byli. Nikdo z kluků se k nim nehlásil. *

„Zkusíme to s klíčky,“ povídá jeden kluk a strčil malý klíček do zámku. Klíček hned spadl dovnitř, protože byl asi od pokladničky.

„To byl můj,“ řekl druhý chlapec a dal se do pláče.

„Nebřeč!“ povídá mu ten první, „až se dostaneme dovnitř, tak ho najdeme, a možná, že ještě lepší, anebo taky poklad. Podejte provaz!“

Podali mu provaz, on ho vsoukal do klíčové dírky, soukal, soukal, až provaz úplně zmizel.

„Další věci podávejte!“ Podávali, až tam naházeli všechny věci, ale dveře nic. No není se co divit, ti kluci nebyli zámečníci, byli ještě malí a teprve se učili. Zato uměli dobře hrát kopanou.

No a tak došlo i na harmoniku. Když cpali do zámku harmoniku, nemohla se tam vejít.

„Tlačte všichni,“ volal jeden kluk. Ti ostatní tlačili a tlačili, a najednou se branka malinko pohnula, kluci se lekli a přestali tlačit.

A nic. Bylo ticho. **

Tak ten jeden do té branky strčil prstem, ale docela malinko a tak malým prstíčkem, že byl div, co se pak stalo. Vrrrrzúúúúúthruúúúú – udělala branka a...

***

(Pokračování textu)

... pomalu se otevřela. Ona nebyla vůbec zamčená, ale nevypadala na to. Jak to má kluk vědět! Tak a zas ticho.

Uvnitř bylo vidět spoustu vysoké trávy, šla klukům až nad hlavu, a taky nějaké keře a dosti šero. Pod jedním keřem stál kamenný trpaslík a usmíval se. Měl čepici ještě trochu červenou, ale ostatní barvy už byly pryč, deště je vzaly.

No prosím, ještěže trpaslík byl kamenný, toho se žádný kluk nemusí bát. Ale v tom aúúúú, šuškrť, prsk a kluci vyletěli z branky ven a třásli se. Pod keřem vedle trpaslíka byla roztrhaná žíněnka. Lezlo z ní seno a z toho sena se vynořil starý zlostný kocour. Byl dosti vypelichaný, ale přesto hrozný, protože to byl zlomyslný kocour-samotář a občas sprostě nadával. Teď však nenadával, jenom se drze chechtal a chechtal.

„To jsem vás vylekal, vy darebáci, chechecheche chi chi chi.“

„To je hloupost,“ řekli všichni kluci, „teď když o vás víme, tak se nelekáme, podívejte se na nás. A to není slušné, na někoho vyjuknout. Vy jste asi vůbec neslušný kocour, jste-li vůbec kocour, protože vypadáte spíš jako starý smeták.“

„Kdo je smeták, vy uličníci, vy darebáci, vy smetáčky, vy lopatky, kbelíčky, vy vysavači, vy, vy rohožky!“ „Tak to vidíte, už nadává, je to sprostý kocour. S vámi se bavit nebudeme,“ řekli vážně hoši a úprkem se hnali od branky, z níž bylo slyšet řev kocoura: „Vy knedlíci, vy lívanci, vy rohlíci, vy brambory,“ až se všechno ztrácelo v dálce.

„Kde je můj klíček?“ plakal jeden kluk.

„A kde je můj provázek, moje knoflíky, moje harmonika-parník?“ plakali všichni kluci a přitom pořád utíkali.

„A kolik je hodin?“ plakal ten, co neměl vůbec nic.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 odbily hodiny na věži, asi ho slyšely.

„Už osm hodin,“ zaplakali všichni kluci a utíkali rychleji.

„To přijdeme pozdě do školy,“ plakali a plakali a utíkali a utíkali a utíkali.

Když běželi přes Mostní náměstí, potkali pět slonů. Ti také utíkali a přidali se k nim. A říkali: „Vy si hrajete na honičku, že? My si budeme hrát s vámi a dáme vám babu.“ Byli to hraví slonové, ne nějácí divocí.

„My si nehrajeme na honičku, my utíkáme do školy a pláčeme, protože přijdeme pozdě a škola už bude zamčená.“

Když to sloni uslyšeli, začali také plakat, protože jim bylo kluků líto.

Tak všichni běželi a plakali a běželi a plakali.

A když utíkali Školní ulicí, povídá jeden slon:

„Jak vám, jak vám jenom pomůžeme? Kde je vaše třída?“

„V prvním poschodí,“ plakali kluci.

„Tak to my víme, jak vám pomoci,“ začali se usmívat hodní sloni. A už doběhli ke škole, kde byly dveře zavřené, a bylo slyšet zvonek, že už začala škola. Bylo jej slyšet dobře, protože všechna okna byla otevřená.

Sloni chytili každého kluka chobotem kolem břicha, naráz je zvedli a oknem je posadili do třídy do lavic.

Šlo to snadno, protože je posadili na prázdná místa. Ale protože nevěděli, kde kdo sedí, posadili je trochu přeházeně. Ten, co seděl ve druhé lavici, seděl v páté a naopak. Ostatní kluci se chtěli podívat, co se děje, ale už nemohli, protože sloni měli v okně jenom choboty a byli strašně rychlí, tak ti kluci nevěděli, co se stalo, protože taky zároveň vešel pan učitel, položil na stůl knihu a kytičku petrklíčů, nasadil si brýle a řekl:

„Na konci hodiny mně vysvětlíte důvody svého přemístění,“ a dal petrklíče do kalamáře s inkoustem, protože si mezitím sundal brýle, aby viděl na kluky.

Tak zas neviděl na stůl. Tak. A to je celé o těch slonech. Teď bude, jak ti kluci šli na toho kocoura.

rohlík	tvrdá kůrka chleba	živí mravenci	žába	velký ohnutý hřebík
bubínek	čtyři různé knoflíky	foukací harmonika	káča	malý žlutý hřebík
lízátko	šachová figurka věže	koník ze šachů	tři klíčky	kus drátu

Na závěr je vhodné vyzvat dítě, aby zhodnotilo svou aktivitu. Můžete využít jednoduché odstupňování níže. Je vhodné hodnotit svou aktivitu hned po ukončení činnosti, aby se děti sebehodnocení naučily. Nemusí to být nic složitějšího, jde o uzavření aktivity.

Do myšlenkové mapy k tématu *Zahrada* jsem doplnil/a bez problémů mnoho různých slov. Otázky z pracovního listu jsem dokázal/a zodpovědět všechny správně jen na základě poslechu / prvního čtení. Nepotřeboval/a jsem se znovu dívat do textu. Práce na vlastním dokončení příběhu mi šla dobře a zvládl/a jsem ji samostatně.

Myšlenkovou mapu k tématu *Zahrada* jsem doplnil/a z větší části samostatně, některá další slova jsem si vybavil/a s dopomocí. Otázky z pracovního listu jsem dokázal/a zodpovědět správně, ale ne všechny již na základě poslechu/ prvního čtení. Kvůli některým jsem musel/a nahlédnout do textu opakovaně. Práce na vlastním dokončení příběhu mi šla celkem dobře a potřeboval/a jsem jen trochu pomoci.

Do myšlenkové mapy k tématu *Zahrada* jsem doplnil/a několik slov, další slova jsem si vybavil/a s dopomocí. Otázky z pracovního listu mi dělaly trochu potíže, některé jsem nezodpověděl/a správně, i když jsem po poslechu / prvním čtení hledal/a odpovědi v textu opakovaně. Práce na vlastním dokončení příběhu se mi s dopomocí podařila.

Jak mě to bavilo?

